

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

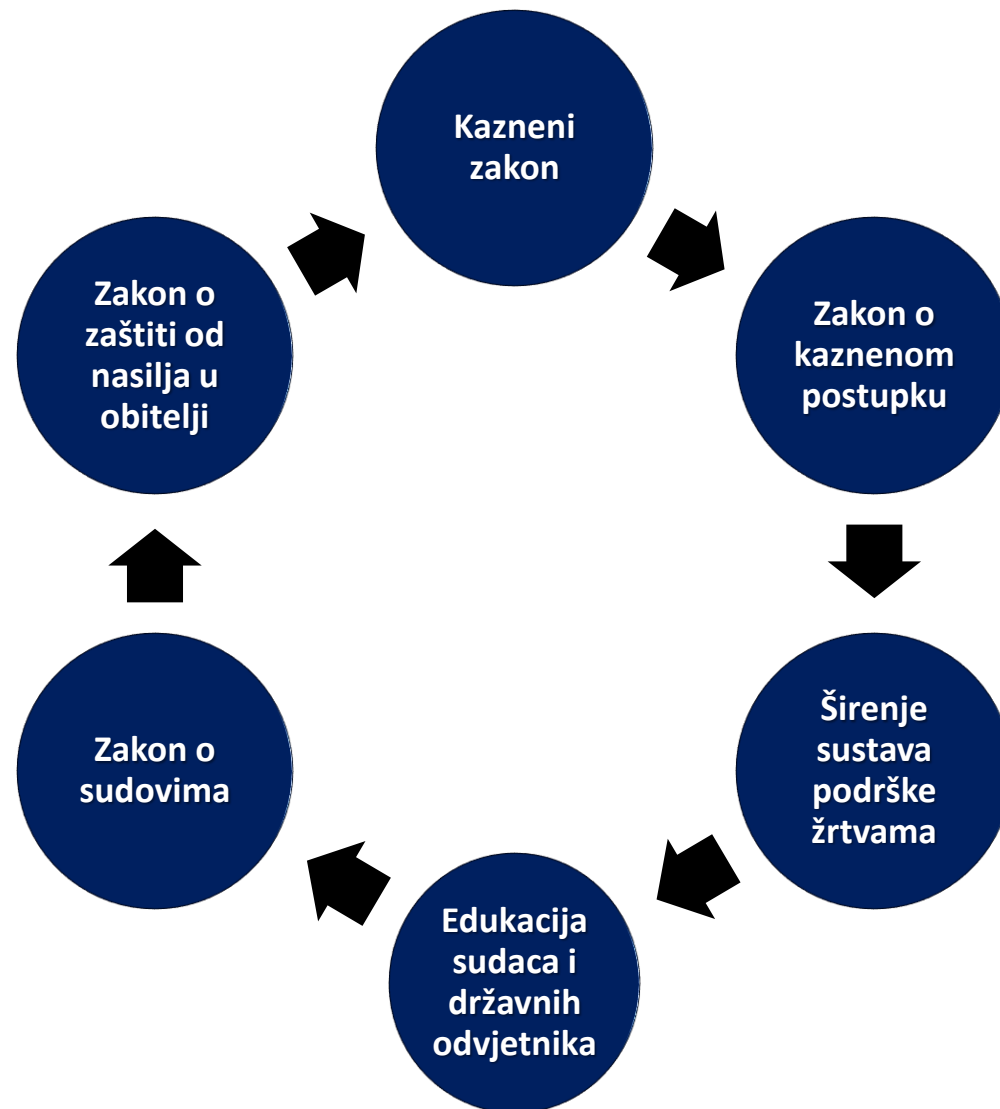
Unaprjeđenje sustava zaštite žena od nasilja

Zagreb, rujan 2023.

Radna skupina za unaprjeđenje zaštite žena od nasilja

- Ministarstvo pravosuđa i uprave osnovalo je Radnu skupinu za unaprjeđenje zakonodavnog okvira zaštite od nasilja nad ženama i nasilja u obitelji **u rujnu 2022.**
- U Radnoj skupini sudjeluju predstavnici nevladinih udruga koje rade sa žrtvama nasilja, predstavnici akademske zajednice, predstavnici sudova i Državnog odvjetništva, Ministarstva unutarnjih poslova.
- Radna skupina održala je 13 sastanaka, a rezultat rada Radne skupine su izmjene četiri zakona **kojima se jača zaštita žena – žrtava nasilja, a snažnije sankcioniraju nasilnici.**

Radna skupina za unaprjeđenje zaštite žena od nasilja

**Izmjene i dopune
Zakona o kaznenom
postupku**

Zakon o kaznenom postupku - novine

Veća prava žrtava

Pravo žrtve na žalbu

Istražni zatvor za kršenje mjera opreza

Obavještavanje žrtve o izlasku nasilnika na slobodu

Zabrana približavanja od minimalno 50 metara udaljenosti

Ispitivanje bliskih osoba na dokaznom ročištu

Procjena rizika za ponavljanje nasilja

Uključivanje žrtve u postupak

Pravo žrtve kaznenog djela da bude ispitana putem audio-video uređaja

Zakon o kaznenom postupku

Veća prava žrtava

- Proširuju se i osnažuju prava žrtava – žrtva će imati pravo na pristup službama za podršku dok god postoji potreba za time, pravo na povjerljivu osobu po izboru i pravo na tajnost podataka – **obvezna anonimizacija svih podataka na temelju kojih se može otkriti identitet žrtve.**
- Izjava žrtve o tome želi li koristiti prava ući će u pouku o pravima ili zapisnik – žrtva će izjavu moći promijeniti tijekom postupka.

Pravo žrtve na žalbu

- **Propisuje se pravo na žalbu protiv rješenja o određivanju, produljenju ili ukidanju mjera** – žrtva će imati mogućnost podnijeti žalbu protiv rješenja o izricanju mjera opreza.
- U odnosu na istražni zatvor, sud će morati razmotriti žalbu ako je žrtva podnese.

Istražni zatvor za kršenje mjera opreza

- **U slučaju kršenja mjera opreza sud je dužan u roku od 24 sata donijeti rješenje o zamjeni mjera opreza istražnim zatvorom.**
- **Proširuju se razlozi za uhićenje** – policija će moći uhititi okrivljenika kada postoji osnovana sumnja da je prekršio mjeru opreza ili kada žrtva prijavi da krši mjeru opreza.

Zakon o kaznenom postupku

Procjena rizika za ponavljanje nasilja

- Prilikom pojedinačne procjene žrtve, tijela kaznenog postupka trebaju posebno **uzeti u obzir rizične faktore** za eventualno ponavljanje nasilja.

Uključivanje žrtve u postupak

- Sud će prilikom donošenja odluke o mjeri opreza morati uzeti u obzir očitovanje **žrtve o opasnosti za njenu sigurnost**. Na odluku Sudu žrtva ima **pravo na žalbu**.

Pravo žrtve kaznenog djela da bude ispitana putem audio-video uređaja

- **Žrtve kojima su utvrđene posebne mjere zaštite, posebno žrtve kaznenih djela protiv spolnih sloboda i nasilja u obitelji bit će ispitivane putem audio-video uređaja.**

Zakon o kaznenom postupku

Obavještanje žrtve o izlasku na slobodu

- Precizira se pravo žrtve da bude obaviještena o puštanju okrivljenika na slobodu. **Odmah po donošenju odluke Sud će morati obavijestiti žrtvu o ukidanju istražnog zatvora.**
- **Sud će žrtvu obavijestiti putem policije.**
- Žrtva će dobiti obavijest i o poduzetim mjerama zaštite u odnosu na njenu sigurnost.

Minimalno 50 metara udaljenosti

- Kod izricanja mjere opreza zabrane približavanja sud će morati izreći **minimalno 50 metara udaljenosti.**
- U postojećem Zakonu nije propisana minimalna udaljenost.

Ispitivanje bliskih osoba na dokaznom ročištu

- Propisuje se **obligatorno ispitivanje bliskih osoba na dokaznom ročištu.**
- Time se sprječava daljnja viktimizacija žrtava i njihovih obitelji koje su svjedočile nasilničkom činu.

Izmjene i dopune Kaznenog zakona

Kazneni zakon - novine

Uvodi se novo kazneno djelo – teško ubojstvo ženske osobe

Veće kazne za silovanje i teško kazneno djelo protiv spolne slobode

Mogućnost određivanja zaštitnog nadzora

Posljedice za žrtve utjecat će na odluku o visini kazne

Ukida se zastara za teška kaznena djela *pedofilije*

Preciznije definiranje zakonskih odredbi

Kazneni zakon

Uvodi se novo kazneno djelo – teško ubojstvo ženske osobe

- Uvodi se novo kazneno djelo teškog ubojstva ženske osobe – kao novi kvalificirani oblik teškog ubojstva.
- Za teško ubojstvo žene propisana je kazna **od najmanje 10 godina zatvora do dugotrajnog zatvora**.

Veće kazne za silovanje i teško kazneno djelo protiv spolne slobode

- Povećavaju se kazne za kazneno djelo silovanja.
- Za temeljni oblik kazna se povećava na **3 do 8 godina (umjesto 1 do 5 godina)**.
- Za kvalificirani oblik silovanja povećava se kazna na **5 do 12 godina (umjesto 3 do 10 godina)**.
- Za teško kazneno djelo protiv spolne slobode povećava se kazna zatvora na **5 do 12 godina (umjesto 3 do 10 godina)**.

Mogućnost određivanja zaštitnog nadzora

- Širi se mogućnost **određivanja zaštitnog nadzora** po punom izvršenju za kaznena djela protiv braka, obitelji i djece.
- Do sada se zaštitni nadzor po punom izvršenju mogao odrediti za kaznena djela protiv spolne slobode i kaznena djela spolnog iskorištavanja i zlostavljanja djece.

Kazneni zakon

Posljedice za žrtve utjecat će na odluku o visini kazne

- Proširuju se okolnosti za odmjeravanje kazne.
- Suci će kod izbora i mjere kazne u obzir, uz propisane okolnosti, **morati uzeti u obzir i posljedice koje je pretrpjela žrtva.**
- Time se osnažuju mogućnosti izricanja strožih sankcija za nasilnike.

Ukida se zastara za teška kaznena djela *pedofilije*

- Ukida se zastara kaznenog progona i zastara izvršenja kazne zatvora za sva teška kaznena djela spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta.
- Time sva kaznena djela iz članka 166. neće zastarijevati.
- Propisuje se i nezastarijevanje **kaznenog progona i nezastarijevanje izvršavanja kazne zatvora za kazneno djelo teškog ubojstva ženske osobe.**

Preciznije definicije zakonskih odredbi

- Preciznije se definiraju **kaznena djela nasilja u obitelji, nametljivog ponašanja i spolnog uznemiravanja.**
- **Novim definicijama uklanjanju se uočeni nedostaci u praksi** – nametljivim ponašanjem i spolnim uznemiravanjem od sada će se smatrati i kaznena djela koja nisu nužno bila dugotrajna.

Kazneni zakon

Teško ubojstvo ženske osobe

Članak 111. a

Tko ubije žensku osobu koju je već ranije zlostavljao, kaznit će se kaznom zatvora najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Nasilje u obitelji

Članak 179 a.

Tko **osobito grubo, učestalo ili na drugi način** teško krši propise o zaštiti od nasilja u obitelji i time kod člana obitelji ili **druge** bliske osobe izazove strah za njezinu sigurnost ili sigurnost njoj bliskih osoba ili je dovede u ponižavajući položaj **ili stanje dugotrajne patnje**, a time nije počinjeno teže kazneno djelo, kaznit će se kaznom zatvora od jedne do tri godine.

Spolno uznemiravanje

Članak 156.

(1) Tko spolno **uznemirava uznemiri blisku osobu**, drugu osobu kojoj je nadređen ili koja se prema njemu nalazi u odnosu zavisnosti ili koja je posebno ranjiva zbog dobi, bolesti, invaliditeta, ovisnosti, trudnoće, teške tjelesne ili duševne smetnje, kaznit će se kaznom zatvora do dvije godine.

Nametljivo ponašanje

Članak 140.

- (1) Tko ustrajno **i ili kroz dulje vrijeme** prati ili uhodi drugu osobu ili s njom nastoji uspostaviti ili uspostavlja neželjeni kontakt ili je na drugi način zastrašuje i time kod nje izazove tjeskobu ili strah za njezinu sigurnost ili sigurnost njoj bliskih osoba, kaznit će se kaznom zatvora do jedne godine.
- (2) Ako je djelo iz stavka 1. ovoga članka počinjeno u odnosu na blisku osobu, **osobu s kojom je počinitelj bio u intimnoj vezi** ili prema djetetu, počinitelj će se kazniti kaznom zatvora do tri godine.
- (3) Kazneno djelo iz stavka 1. **i-2.** ovoga članka progoni se po prijedlogu, **osim ako je počinjeno prema djetetu ili bliskoj osobi.**

**Izmjene i dopune
Zakona o zaštiti od
nasilja u obitelji**

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji - novine

Strože kazne za nasilje u obitelji

Kazna zatvora za kršenje zaštitnih mjera

Spolno uznemiravanje samo kao kazneno djelo

Minimalno 50 metara udaljenosti žrtve i nasilnika

Veća podrška žrtvama u prekršajnom postupku

Širi se sastav Povjerenstva za praćenje nasilja

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji

Kazna zatvora za kršenje zaštitnih mjera

- Za kršenje zaštitnih mjera **propisuje se kazna zatvora kao jedina i isključiva kazna.**
- Počinitelju koji prekrši zaštitnu mjeru prema Zakonu o zaštiti od nasilja u obitelji **više se neće moći izreći novčana kazna.**
- Sud će kod kršenja zaštitne mjere moći izreći minimalno deset dana zatvor.

Spolno uznemiravanje samo kao kazneno djelo

- Iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji briše se odredba o spolnom uznemiravanju.
- Brisanjem odredbe, spolno uznemiravanje **više neće predstavljati prekršaj, već kazneno djelo.**
- Time se omogućuje strože kažnjavanje spolnog uznemiravanja, ali i osnažuje žene da prijavljuju takva nedjela.

Strože kazne za nasilje u obitelji

- **Povećavaju se novčane kazne za sve oblike nasilja nad ženama.**

Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji

Minimalno 50 metara udaljenosti

- Kao i kod Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku propisuje se minimalna udaljenost za određivanje zaštitne mjere zabrane približavanja, uznemiravanja ili uhođenja žrtve.
- Minimalna udaljenost koju će sud moći izreći iznosi 50 metara.

Veća prava žrtava u prekršajnom postupku

- **Šire se procesna prava žrtava nasilja u obitelji u prekršajnom postupku** – prava žrtava usklađuju se s pravima iz kaznenog postupka: žrtva ima pravo na lako dostupan, povjerljiv i besplatan pristup službama za podršku nasilja u obitelji dok god postoji potreba, ima pravo na povjerljivu osobu, pravo na informacije o tijeku postupka, informacije o izdržavanju kazne počinitelja, pravo na ispitivanje putem video-audio veze.

Širi se sastav Povjerenstva za praćenje nasilja

- Broj članova Povjerenstva povećava se **s 11 na 15 članova**; uz postojeće članove resornih ministarstva i pravosudnih tijela, u radu povjerenstva sudjelovat će **predstavnici akademske zajednice, Ureda pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i predstavnici civilnog društva koji si se bave zaštitom nasilja u obitelji.**
- Pravilnikom će se dodatno urediti način prikupljanja statističkih podataka o nasilju.

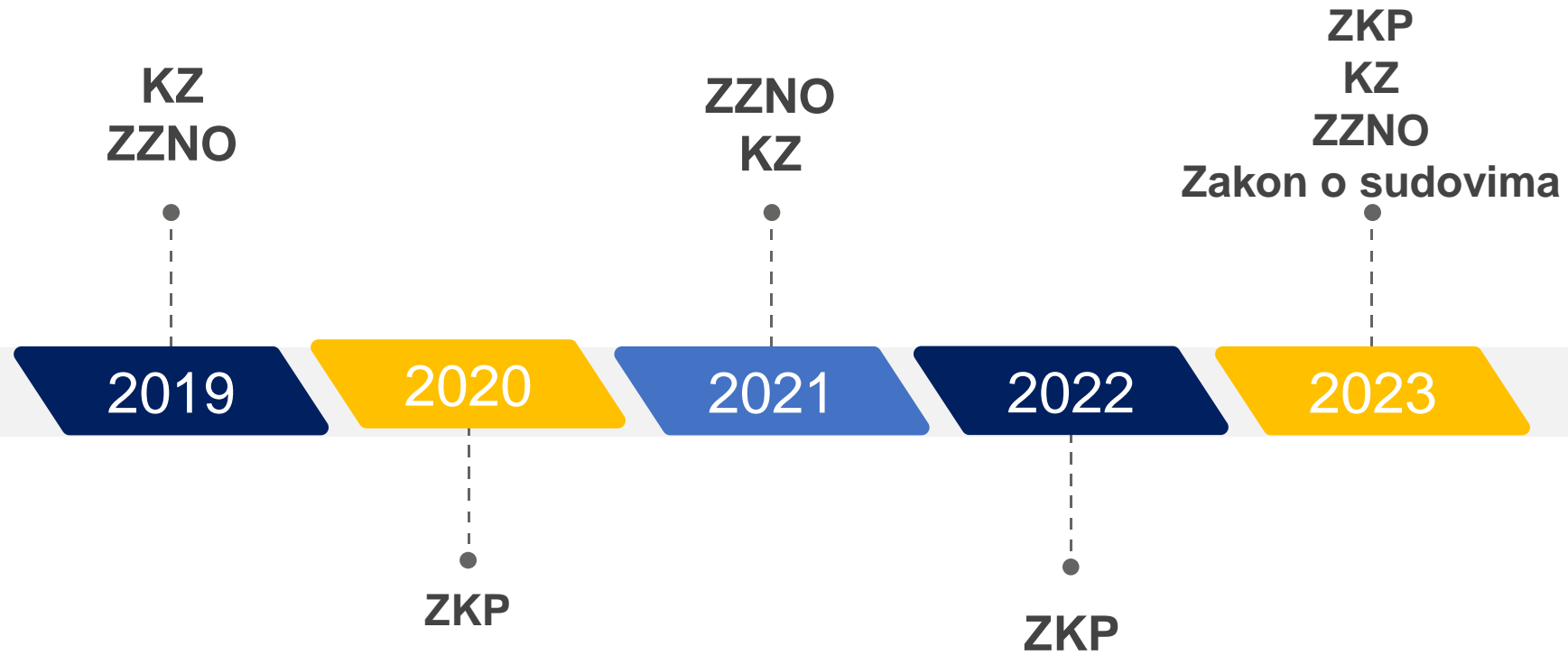
**Izmjene i dopune
Zakona o sudovima**

Zakon o sudovima

Uvodi se specijalizacija sudaca za predmete nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

- Izmjenama i dopunama Zakona o sudovima uvodi se specijalizacija sudaca za rad u predmetima nasilja u obitelji – Zakonom se propisuje da **će se godišnjim rasporedom poslova odrediti suci i državni službenici za rad na predmetima nasilja u obitelji.**
- Na takvim predmetima moći će se odrediti suci koji se **redovito stručno usavršavanju iz ovog područja** i koji pokazuju sklonost za rad na takvim predmetima.
- Program i način održavanja stručnog usavršavanja propisat će se posebnim Pravilnikom.

Izmjene zakonodavnog okvira

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, rujan 2023.